

การศึกษารูปแบบการแปลงชื่อภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญที่ฉายในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 – 2013

A Study of Thai Translation Name Patterns of Chinese Horror Films Titles from 1980 to 2013

กมลชนก โตสงวน (Kamonchanok Tosanguan)¹

อีเมล kamonchanok_tos@cmru.ac.th โทรศัพท์ 0891658735

(Received: August 25, 2022; Revised: October 6, 2022; Accepted: November 22, 2022)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการแปลงชื่อภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญที่ฉายในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 – 2013 ใช้วิธีศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ชื่อภาพยนตร์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จำนวน 63 เรื่อง โดยยึดชื่อภาษาจีนต้นฉบับและชื่อภาษาไทยเป็นหลัก และพิจารณาชื่อภาษาอังกฤษประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า ชื่อภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญที่ฉายในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 – 2013 ไม่ปรากฏวิธีการแปลงชื่อเรื่องแบบตรงตัว ใช้วิธีการแปลงชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากภาษาจีนต้นฉบับและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็น 14.28% แปลงชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากชื่อแปลภาษาอังกฤษและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็น 4.76% ส่วนภาพยนตร์ที่เหลือ จำนวน 51 เรื่อง ใช้วิธีการตั้งชื่อใหม่ คิดเป็น 80.95% จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด ประเด็นที่น่าสนใจคือ ภาพยนตร์หลายเรื่องเป็นภาคต่อกัน แต่ถูกแปลให้เหมือนไม่ใช่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น ภาพยนตร์ชุด 开心鬼 หรือ Happy ghost และภาพยนตร์อีกหลายเรื่องไม่ใช่ภาคต่อกัน แต่กลับถูกแปลให้เชื่อมโยงเหมือนเป็นภาคต่อกัน เห็นได้อย่างชัดเจนจากกลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า ผีกัด และ กัด มีมากถึง 18 เรื่อง คิดเป็น 28.57% ของจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด และกลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า โปเย และ โปเยโปโลเย

สรุปได้ว่า การแปลงชื่อภาพยนตร์ควรใช้วิธีการแปลแบบเน้นความเข้าใจของผู้ชมในภาษาเป้าหมาย (Target Language - TL emphasis) ดังนั้น ผู้แปลจึงนิยมแปลโดยใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องใหม่และเลือกใช้คำที่อยู่ในกระแสนิยมหรือเป็นส่วนหนึ่งของชื่อภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จโด่งดัง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำการแปล และการแปลโดยคำนึงถึง “หน้าที่” เป็นสำคัญ ของ Nord, C. (1989) เพื่อเหตุผลทางการตลาด

คำสำคัญ : การแปลงชื่อภาพยนตร์, ภาพยนตร์จีน, ภาพยนตร์แนวสยองขวัญ, ผีกัด, โปเยโปโลเย

¹อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Abstract

The motivation for this article will be a study of Chinese horror film titles in the Thai translation version from 1980-2013. The comparison and analysis study method were used by the researchers to research 63 Chinese horror film titles. The researcher adheres the Chinese original title to a Thai translation version as a priority and the English title as supporting evidence.

According to the study's findings, 9 of 63 Chinese horror films (14.28% of the total) had Thai titles that selected some Chinese keywords to translate into the Thai title and combined them with a newly created Thai word from 1980 to 2013. Another 3 of 63 (4.76% of the total) lack original Chinese keywords, but the translator translates the name from the English translation and combines it with a new Thai word. However, the majority of Thai translations of Chinese horror films, 51 of 63 (equal to 80.95%), create a new Thai title that includes no original meaning of the Chinese or English words. The incoherent nature of the long sequence of a Chinese horror film in the Thai-name version is the interesting point in the Thai translation of the film's name. For example, "Happy Ghost" is a long series of films, each with a different Thai translation film title that is incoherent. Many films have no connection to one another, but the Thai film's naming makes it appear as if they are all part of the same film sequence. The Thai name usually has "Ghost bite" or "Bite", and the estimated 18 movies account for 28.57% of the total. There are also a number of Chinese horror films that feature "Po-ye" or "Po-ye-po-lo-ye".

This could conclude that the movie's title translation would use a Target Language – TL emphasis to make the local audience clearly understand the movie's meaning. As a result, local translators usually come up with a new name, choose a trendy word during the translation process, or choose a word that reminds them of a previously popular horror film for marketing purposes. Thus, this could be consistent with Translatorsches Handeln theory and Skopostheorie, Nord, C. (1989)

Keywords: Movie title translation, Chinese movie, Horror movie, Ghost bite, Po-Ye-Po-Lo-Ye

บทนำ

จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ภาพยนตร์ มีความหมายว่า ภาพฉายด้วยเครื่องทำให้เห็นเป็นภาพเคลื่อนไหวได้ และเป็นสื่อความบันเทิงที่สามารถส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคม

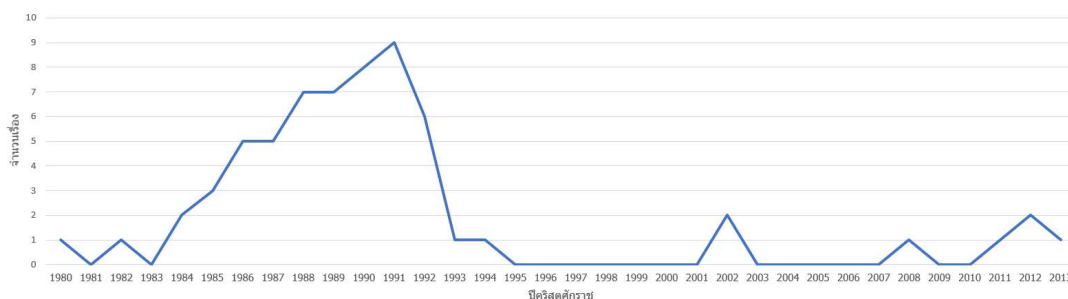
ภาพยนตร์เรื่องแรกที่เข้าฉายในประเทศไทย คือ เรื่อง The Lumière Brothers หรือ สองพี่น้องตระกูลลูมิแอร์ จากฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2440 (ค.ศ. 1897) ต่อมา คณะฉายภาพยนตร์เร่จากญี่ปุ่นได้นำภาพยนตร์ต่อสู้อะหว่างญี่ปุ่นกับรัสเซียเข้ามาฉายในไทย หลังจากนั้น ประเทศไทยจึงริเริ่มการผลิตภาพยนตร์ในประเทศด้วยตัวเอง ในเวลาถัดมา เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ภาพยนตร์มีเสียงเข้ามาแทนที่ภาพยนตร์ไร้เสียงและได้รับความนิยมจากผู้ชม จึงเกิดการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศมาฉายในไทย รวมถึงภาพยนตร์จีนด้วย (สรุปจาก studiols, 2020) ซึ่งการเข้ามาของภาพยนตร์ต่างประเทศนั้น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องแปลชื่อเรื่องและบทพูดของภาพยนตร์ เพื่อให้ผู้ชมชาวไทยเข้าใจเนื้อเรื่องของภาพยนตร์

ผู้วิจัยมีความสนใจในการแปลชื่อเรื่องภาพยนตร์จีน โดยเฉพาะภาพยนตร์แนวสิ่งลึกลับ เพราะชื่อภาพยนตร์แนวนี้อาจมีลักษณะโดดเด่น มักใช้คำซ้ำๆ กัน หรือ กลุ่มคำที่มีความใกล้เคียงกัน เช่น โปเลโปเลเย ผีกัด อาผี ผีตี เป็นต้น นอกจากนี้ การแปลชื่อภาพยนตร์ยังมีความน่าสนใจ เนื่องจากไม่สามารถใช้วิธีการแปลตรงตัวได้เสมอไป แต่ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น แปลให้ภาษาที่มีความสละสลวยสวยงาม แปลให้ดึงดูดความสนใจของผู้ชม แปลให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับหมายถึงความถึงภาพยนตร์ที่ปรากฏภูตผีปีศาจ วิญญาณ อมนุษย์ ที่ไม่ใช่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเมื่อสืบค้นต่อไปพบว่า ภาพยนตร์แนวนี้อาจแยกประเภทย่อยได้อีกหลากหลาย เช่น ภาพยนตร์รัก ภาพยนตร์สยองขวัญ ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์แอคชั่น รวมถึงภาพยนตร์เรตอาร์ โดยภาพยนตร์ประเภทนี้เคยเป็นที่นิยมมากในยุคหนึ่งของประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับเข้ามาฉายในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 และได้รับความนิยมสูงในช่วงปี ค.ศ.1984 – 1994

ภาพที่ 1 ภาพกราฟแสดงจำนวนเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับที่ฉายในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 – 2013

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกช่วงระยะเวลา ค.ศ.1980 – 2013 เนื่องจากปี ค.ศ.1980 เป็นปีที่สร้าง

ภาพยนตร์เรื่องอาให้ตีผีซิดซาย 《鬼打鬼》 ซึ่งเป็นภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับเรื่องแรกที่เข้ามาฉายในประเทศไทย ส่วนปี ค.ศ.2013 เป็นปีที่สร้างภาพยนตร์เรื่องผีเต็มตึก 《僵尸》 ซึ่งสร้างตามภาพยนตร์ชุด “ผีกัด” ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ซึ่งในเรื่องผีเต็มตึก จะไม่มีกลืนอายของหนังผีตลก โหด ฮา แบบภาพยนตร์ชุด “ผีกัด” แต่จะเป็นหนังผีแบบโหดสยองเพียงอย่างเดียว (Poolsawas, B. 2016) ซึ่งหลังจากปี ค.ศ.2013

ภาพยนตร์แนวสิ่งลึกลับมีความแฟนตาซีขึ้นจากการพัฒนาของเทคโนโลยีตัดต่อภาพยนตร์ ซึ่งให้ความรู้สึกที่แตกต่างกับภาพยนตร์ยุคเก่าเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการแปลชื่อภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับที่ฉายในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 – 2013

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงรูปแบบของการแปลชื่อภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับที่ฉายในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 – 2013 รวมถึงประเด็นเกี่ยวข้องที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถนำไปเป็นตัวอย่างประกอบหรือต่อยอดเพื่อศึกษารูปแบบการแปลชื่อภาพยนตร์จีนประเภทอื่นหรือรูปแบบการแปลชื่อภาพยนตร์ภาษาอื่นต่อไป

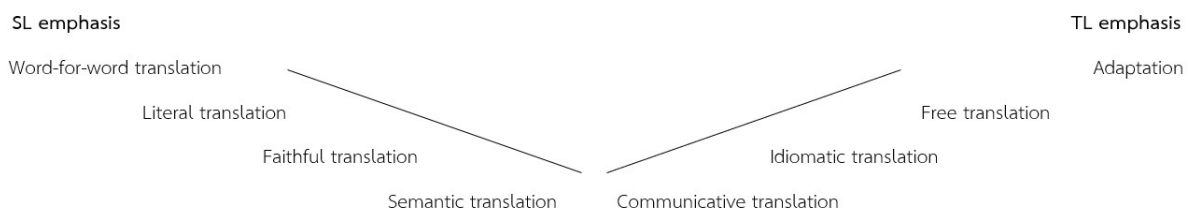
การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

Newmark, P. (1988 : 45) ได้แบ่งประเภทของการแปลออกเป็น 2 ประเภทหลัก โดยแบ่งแยกประเภทจากการเน้นภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย ตามแผนผังแบบราบรูปตัววี (a flattened V diagram) ดังนี้

1. การแปลแบบเน้นการรักษาภาษาต้นฉบับ (Source Language - SL emphasis)
2. การแปลแบบเน้นความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาเป้าหมาย (Target Language - TL emphasis)

ภาพที่ 2 ภาพแสดงแผนผังแบบราบรูปตัววี (a flattened V diagram) ของ Newmark

ที่มา: A Textbook of Translation ของ Newmark (1988) หน้า 45

Nord, C. (1989 อ้างถึงใน Saengaramruang, W. 2563 : 26) ได้กล่าวถึงทฤษฎี Translatorisches Handeln หรือ การกระทำการแปล ว่า มีหลักสำคัญโดยเริ่มต้นที่การวิเคราะห์ภารกิจ การแปลที่ผู้จ้างงานแปลมอบหมายให้ผู้แปล ผลงานหลักของนอร์ดเป็นการนำทฤษฎีมาใช้ในทางปฏิบัติ และในการเรียนการสอน กล่าวคือ การนำ “คำสั่งจ้างงานแปล” มาใช้เป็นหลักในการสอนแปล และการนำทฤษฎี Skopostheorie หรือ การแปลโดยคำนึงถึง “หน้าที่” เป็นสำคัญ มาใช้กับการแปลตัวบท ผู้แปลจะต้องทราบให้แน่ชัดเสียก่อนว่าผู้จ้างงาน (Initiator) ได้มอบหมายให้ผู้แปลทำอะไร ผู้แปลจึงจะสามารถทำงานให้ตรงกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้

ผู้วิจัยเห็นว่า หากใช้แนวคิดตามหลักทฤษฎีการกระทำการแปล และการแปลโดยคำนึงถึง “หน้าที่” เป็นสำคัญ การแปลชื่อภาพยนตร์ควรจะแปลแบบเน้นความเข้าใจของผู้ชมในภาษาเป้าหมาย

(Target Language - TL emphasis) ผู้แปลต้องคำนึงถึงความต้องการและการกิจของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ นั่นคือ การแปลชื่อภาพยนตร์ให้น่าสนใจและดึงดูดผู้ชม

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการแปลวรรณกรรมจีนนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1. ศึกษาการแปลเนื้อหาของวรรณกรรม เช่น งานเรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกลวิธีการแต่งในวรรณกรรมจีนฉบับแปลไทยเรื่อง คนตายยาก (活着) ของหยูหัว (余华)” ของ Sukprasert, P. and Khawperk, S. (2563 : 68-89) ที่ศึกษาวิเคราะห์โครงเรื่อง กลวิธีเล่าเรื่อง ตัวละครและฉาก 2. ศึกษากระบวนการการแปลวรรณกรรม เช่น งานเรื่อง “การศึกษาการแปลวรรณกรรมจีนเรื่องไซอันในสมัยรัชกาลที่ 1” ของ Numtong, K. (2552 : 86-98) ซึ่งศึกษาการดัดแปลง ขนบลีลาการประพันธ์ ขยายความย่อความ ตัดข้อความ เติมความ แปลคลาดเคลื่อน ดัดแปลงข้อความ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้วรรณกรรมฉบับภาษาไทยมีส่วนที่ไม่ตรงกับฉบับภาษาจีนอยู่มาก

สำหรับการศึกษาการแปลชื่อเรื่องภาพยนตร์ จากการสืบค้นฐานข้อมูล CNKI (中国知网) ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2564 ผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยด้านการแปลชื่อภาพยนตร์จีน-ไทย ไทย-จีน ปรากฏงานวิจัยด้านการแปลชื่อละครโทรทัศน์ไทยเป็นภาษาจีนเพียง 1 เรื่อง คือ บทความเรื่อง การวิเคราะห์การแปลชื่อภาษาจีนของละครโทรทัศน์ไทยที่อยู่ในกระแสนิยม 《热播泰国电视剧片名汉译分析》ของ Wu, Z. and Lan, X. (2021 : 109-111) สรุปวิธีการแปลชื่อละครโทรทัศน์ได้เป็น 1. แปลตรงตัว 2. แปลถอดความ 3. แปลถอดเสียง 4. วิธีการอื่นๆ เช่น ตั้งชื่อใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องของละครหรือบทบาทของตัวละคร และสรุปหลักการแปลชื่อละครโทรทัศน์ ได้แก่ 1. หลักการถ่ายทอดข้อมูล เลือกใช้คำที่สามารถถ่ายทอดใจความสำคัญหรือเนื้อหาของละคร 2. หลักการศิลปะความสวยงามของภาษา เลือกแต่งเสริมเติมคำให้ภาษาสวยงามกว่าการแปลชื่อละครอย่างตรงตัว 3. หลักการตลาด เลือกใช้คำที่มีความใกล้เคียงหรือสอดคล้องกับชื่อภาพยนตร์หรือละครดัง 4. หลักการถ่ายทอดวัฒนธรรม เลือกใช้คำที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน เช่น ชาวจีนมองว่า สาวประเภทสอง ความรักระหว่างเพศเดียวกัน รวมถึง LGBTQ เป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย เป็นต้น

จากสืบค้นฐานข้อมูล ThaiLIS และ ThaiJO ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 พบงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแปลชื่อภาพยนตร์และละครจีน-ไทย ไทย-จีน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

วิทยานิพนธ์เรื่อง การใช้ภาษาไทยในการตั้งชื่อภาพยนตร์จีน ของ Fongsarun, P. (2550) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. การวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทย แบ่งได้เป็น 1.1 ตั้งชื่อโดยใช้ตัวละครเอกในเรื่อง 1.2 ตั้งชื่อโดยใช้เนื้อหาในเรื่อง 1.3 ตั้งชื่อโดยใช้สิ่งของและสถานที่ในเรื่อง 2. การวิเคราะห์การใช้ภาษาในการตั้งชื่อภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทย แบ่งได้เป็น 2.1 ตั้งชื่อโดยใช้คำธรรมดาเข้าใจง่าย 2.2 ตั้งชื่อโดยใช้คำขยายให้ความชัดเจนยิ่งขึ้น 2.3 ตั้งชื่อโดยตัดส่วนของคำ 2.4 ตั้งชื่อโดยใช้คำภาษาตลาดและคำสแลง 2.5 ตั้งชื่อโดยใช้คำทับศัพท์ 2.6 ตั้งชื่อโดยใช้คำที่มีความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย 2.7 ตั้งชื่อโดยใช้คำนำหน้าชื่อและชื่อคน 2.8 ตั้งชื่อโดยใช้คำลำดับญาติ คำบอกตำแหน่ง และคำบอกอาชีพ 2.9 ตั้งชื่อโดยใช้คำประสม คำซ้อน และคำซ้ำ 2.10 ตั้งชื่อโดยใช้คำถาม 2.11 ตั้งชื่อโดยใช้คำคล้องจอง 2.12 ตั้งชื่อโดยใช้คำสรรพนาม 2.13 ตั้งชื่อโดยใช้คำลักษณนาม 2.14 ตั้งชื่อโดยใช้คำบอกจำนวนนับนำหน้าคำนาม 3. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางความหมายชื่อภาษาไทยที่ใช้ในการตั้งชื่อภาพยนตร์จีนและชื่อภาษาไทยที่แปลมาจากชื่อภาพยนตร์จีน แบ่งออกเป็น 3.1 ความหมายตรงกันโดยการแปลเป็นภาษาไทย 3.2 ความหมายเหมือนกันแต่ใช้ถ้อยคำอื่น 3.3 ความหมายคล้ายคลึงกัน 3.4 ความหมายสัมพันธ์กัน 3.5 ความหมายแตกต่างกัน

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์จีนเป็นภาษาไทยและภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาจีน ของ Cheng, Y. (2557) สรุปได้ว่า วิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์ แบ่งได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ได้แก่ 1. วิธีการตั้งชื่อเรื่องใหม่ 2. วิธีปรับชื่อเดิม 3. วิธีแปลตรงตัวจากชื่อเดิม โดยวิธีการตั้งชื่อเรื่องใหม่สามารถแบ่งรูปแบบได้อีก 4 รูปแบบ คือ 1. การใช้เนื้อเรื่องภาพยนตร์ 2. การใช้ลักษณะเด่นของตัวละครเอก 3. ใช้ชื่อสิ่งของและสถานที่ในเรื่อง 4. ใช้ชื่อของตัวละครเอก และยังกล่าวถึงการใช้ภาษาในการแปลงชื่อภาพยนตร์ว่า นิยมตั้งชื่อเรื่องใหม่เพื่อสื่อเนื้อเรื่องหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวเองโดยตรง จึงมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกันตามประเภทภาพยนตร์ เช่น ใช้คำรุนแรงหนักแน่นในการแปลงชื่อภาพยนตร์ต่อสู้ ใช้คำแสลงหรือภาษาตลาดในการแปลงชื่อภาพยนตร์ตลกขบขัน เป็นต้น

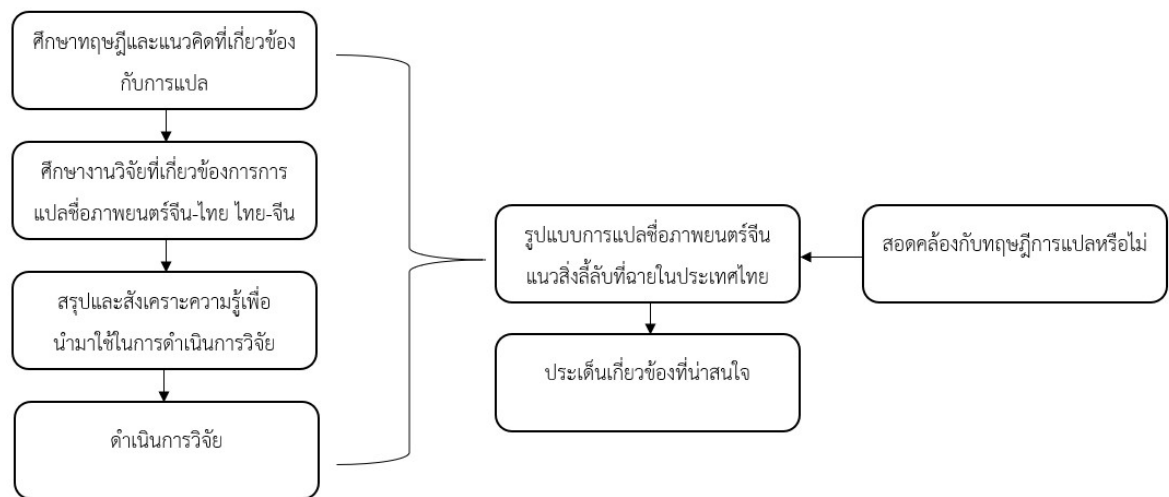
บทความเรื่อง กลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาจีน ของ Pinpongsub, J. (2561 : 1471-1491) สรุปได้ว่า กลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1. กลวิธีการทับศัพท์ 2. กลวิธีการแปลความหมาย 3. กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องใหม่

บทความเรื่อง กลวิธีการแปลงชื่อละครและซีรีส์ไทยเป็นภาษาจีน ของ Saengjantanu, E. (2563 : 116-136) ผลการวิเคราะห์พบว่า สามารถแบ่งรูปแบบการแปลได้เป็นสองกลุ่มหลัก คือ 1. การแปลแบบเน้นการรักษาชื่อเรื่องเดิมตามต้นฉบับ และ 2. การแปลแบบเน้นความเข้าใจของผู้ชมละครหรือซีรีส์ ไม่เน้นการรักษาคำต้นฉบับ

บทความเรื่อง กลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญเป็นภาษาจีน ของ Kittopakarnkit, K. (2563 : 354-373) สรุปกลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์ ดังนี้ 1. การแปลโดยใช้ภาษาต้นฉบับเป็นตัวนำในการถ่ายทอด 2. การแปลโดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นตัวนำในการถ่ายทอด 3. การแปลโดยการถ่ายทอดแบบพลวัต

งานวิจัยที่ผู้วิจัยสืบค้นได้ มักทำการวิจัยในแง่มุมของกลวิธีการแปลหรือรูปแบบในการแปลงชื่อเรื่องภาพยนตร์เป็นส่วนใหญ่ เช่น แปลตรงตัว แปลบางส่วน ตั้งชื่อใหม่ แปลโดยรักษาชื่อต้นฉบับ แปลเน้นความเข้าใจของผู้ชม ฯลฯ บางงานวิจัยสรุปหลักการแปลงชื่อเรื่อง เช่น หลักการถ่ายทอดข้อมูล หลักการศิลปะความสวยงามของภาษา หลักการตลาด หลักการถ่ายทอดวัฒนธรรม และบางงานวิจัยสรุปภาษาที่ใช้ในการแปลงชื่อเรื่อง เช่น มักใช้ภาษาที่รุนแรง หนักแน่น คำแสลง ภาษาตลาด เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นที่สามารถทำวิจัยเชิงลึกเพิ่มเติมได้ เช่น กลุ่มภาพยนตร์ที่เป็นภาคต่อกันมีการแปลงชื่อเรื่องในลักษณะเดียวกันหรือไม่ คำที่นิยมเลือกใช้แปลเป็นชื่อภาพยนตร์ในลักษณะแนวเดียวกันมักปรากฏคำใดบ้างและเพราะสาเหตุใดถึงเลือกใช้คำเหล่านี้ ภาพยนตร์ที่มีชื่อแปลใกล้เคียงกันเป็นภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวเนื่องกันเสมอไปหรือไม่ เป็นต้น

ภาพที่ 3 ภาพแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับที่ฉายในประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 – 2013

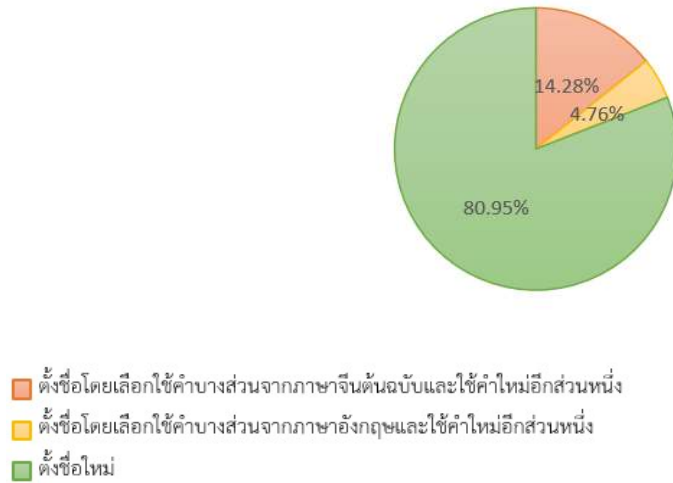
วิธีวิจัย

1. รวบรวมชื่อภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับที่ฉายในประเทศไทยในช่วงปี ค.ศ.1980 – 2013 จากแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น กระทู้ pantip.com กระทู้ peoplecine.com Facebook pages เป็นต้น
2. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากเอกสารที่สามารถสืบค้นได้ เช่น पोสเตอร์ภาพยนตร์ หน้าปกแผ่น VCD ชื่อที่ปรากฏในบทความของสำนักข่าว รวมถึงคลิปวิดีโอที่ปรากฏชื่อภาพยนตร์ทั้งภาษาไทย อังกฤษ จีน
3. สืบค้นชื่อภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว เป็นภาษาอังกฤษและภาษาจีนต้นฉบับ
4. ศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ชื่อภาพยนตร์ โดยยึดชื่อภาษาจีนต้นฉบับและชื่อภาษาไทยเป็นหลัก และพิจารณาชื่อภาษาอังกฤษประกอบ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ชื่อภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับ จำนวน 63 เรื่องนี้ ไม่ปรากฏวิธีการแปลชื่อรูปแบบตรงตัวเลย โดยพบว่า มีการแปลชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากภาษาจีนต้นฉบับและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง 9 เรื่อง ได้แก่ 1. ฝักดอย่ากัดตอตอบ ตอนผีรอบจัดกัดตอหมู 2. มือปราบฝักด 3. อาจารย์ฝักดพิศพิศ 4. เสียงดีไม่กัด ฝักดให้พิศตอบ 5. ฝักดพิศ 6. อียส์...บริษัทนี้ฝักด 7. ตระกูลนี้ฝักดจนหัวหด 8. ถลกหนึ่งฝักดวิญญาณสยอง 9. จงขุยเทพเจ้าปราบมาร คิดเป็น 14.28% จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด และมีการแปลชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากชื่อแปลภาษาอังกฤษและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง 3 เรื่อง ได้แก่ 1. จะคนหรือฝักดแฮปปี้ทุกชาติ 2. ฝักดพิศแวมไพร์ 3. ฝักดฟาล่ามารแวมไพร์ คิดเป็น 4.76% จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด ส่วนภาพยนตร์ที่เหลือจำนวน 51 เรื่อง ใช้วิธีการตั้งชื่อใหม่ คิดเป็น 80.95% จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด

ภาพที่ 4 ภาพแผนภูมิวงกลมแสดงวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญที่ฉายในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 – 2013

จากชื่อภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญ จำนวน 63 เรื่องนี้ ไม่ปรากฏวิธีการแปลชื่อเรื่องแบบตรงตัว วิธีการแปลชื่อเรื่องที่นิยมที่สุดคือ วิธีการตั้งชื่อใหม่ (80.95%) รองลงมาคือ วิธีการตั้งชื่อโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากภาษาจีนต้นฉบับและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง (14.28%) และวิธีที่นิยมน้อยที่สุดคือ วิธีการตั้งชื่อโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากภาษาอังกฤษและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง (4.76%) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาชื่อเรื่องดังกล่าวและแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 10 กลุ่ม ตามคำสำคัญ (Keyword) ที่ปรากฏในชื่อเรื่อง ได้แก่

1. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า โปเย หรือ โปเยโปโลเย จำนวน 8 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	โปเยโปโลเย เขี้ยวฟ้าแล้วก็ทำ	1987	倩女幽魂	วิญญาณสาวงาม	A Chinese Ghost Story
2	โปเยโปโลเย เขี้ยวฟ้าแล้วก็ทำ ภาค 2	1990	倩女幽魂2: 人间道	วิญญาณสาวงาม 2 หนทางโลกมนุษย์	A Chinese Ghost Story 2
3	โปเยโปโลเย เขี้ยวฟ้าแล้วก็ทำ ภาค 3	1991	倩女幽魂3: 道道道	วิญญาณสาวงาม 3 เต่าที่อธิบายนได้ ไม่ใช่เต่าที่เที่ยงแท้	A Chinese Ghost Story 3
4	โปเยสาวผีเลี้ยงคน	1991	魔画情	ความรักรูปผี	Fantasy Romance
5	โปเยโปโลเย ไม่ยุบ ไม่บวบ	1993	菩提幽魂	วิญญาณโพธิ์	The Buddhist spell
6	พลิกตำนาน โปเยโปโลเย	2008	画皮	ผิวหนังที่ถูกวาด	Painted Skin
7	โปเยโปโลเย	2011	倩女幽魂	วิญญาณสาวงาม	A Chinese Ghost Story
8	โปเยโปโลเย ศึกรักหน้ากากทอง	2012	画皮2: 转生术	ผิวหนังที่ถูกวาด 2 วิชาฟื้นคืนชีพ	Painted Skin: The Resurrection

2. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผีกัด หรือ กัด จำนวน 18 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	ผีกัดต่อยกัดตอบ	1985	僵尸先生	คุณผีดิบ	Mr. Vampire
2	ผีกัดต่อยกัดตอบ 2	1986	僵尸家族	ครอบครัวผีดิบ	Mr. Vampire 2
3	ผีกัดต่อยกัดตอบ 3	1987	灵幻先生	คุณล่องลอย	Mr. Vampire 3
4	ผีสาวกัดหลุม 13	1987	僵尸也咸湿	ผีดิบก็ร่าเริง	Sexy Vampires
5	ผีกัดต่อยกัดตอบ 4 หลบผีเอาไว้ไม่อยู่	1988	僵尸叔叔	คุณลุงผีดิบ	Mr. Vampire 4
6	หยดขึ้นมากัด	1988	鬼搵脚	ผีดึงเท้า	Spooky Spooky
7	กระสือ กระหัง ผีกัด	1988	半暹降	ขึ้นลงครึ่งเดียว	The Devil Sorcery
8	ทะเลสิ่งดี ผีกัดสาวท	1988	猛鬼出千	ผีดูดขี่โกง	The Vampire Partner
9	ผีกัดต่อยกัดตอบ ตอน ไม่ให้กัดก็พดทั้งตัว	1989	一眉道人	นักพรตหนึ่งตน	Vampire vs Vampire
10	ผีกัดต่อยกัดตอบ ตอน ผี รอบจัดกัดหมู่	1989	鬼咬鬼	ผีกัดผี	Encounters of the Spooky Kind II
11	เจ้าสาวผีกัด	1989	倩女云雨情	สังวาสครั้งแรก ของสาวงาม	Ghostly Love
12	มือปราบผีกัด	1990	驱魔警察	ตำรวจกำจัดผี	Magic cop
13	ผีกัดคุกสาวแตก	1990	监狱不设防	ห้องขังไม่เตรียมใจ	Haunted Jail House
14	ผีกัดทะลุชาติ (ภาพยนตร์) นรกไฮเทค 2002 (VCD)	1991	猛鬼入侵黑社会	ผีดูดเผงเข้ามาใน สังคมมืด	My Flying Wife
15	สวดให้ลอย ปลอยไปกัด	1991	人鬼神	คน ผี เทพ	spiritual trinity
16	อาจารย์ผีกัดฟัดผีดิบ	1992	驱魔道长	นักพรตกำจัดผี	Exorcist Master
17	เสียงดีผีไม่กัด ผีกัดให้ฟัดตอบ	1992	音乐僵尸	ผีดิบดนตรี	The Musical Vampire
18	ผีกัดฟัดแวมไพร์	2012	血色月光	แสงจันทร์สีเลือด	Moonlight the vampire

3. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า อำ ดีและผี จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	อำให้ผีซัดซ้าย	1980	鬼打鬼	ผีตีผี	Encounters of the Spooky Kind
2	อำผีไม่กัด	1982	人吓人	คนทำให้คนตกใจ	The Dead and The Deadly

4. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผีและตี จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	ผีแพดตี	1986	僵尸小子	ไอ้เด็กผีดิบ	Hello Dracula
2	สายพันธุ์ผีที่สุดแสบ	1987	僵尸少爷	คุณชายผีดิบ	Magic Story

5. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า เซียน จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	ท้อไม่ท้อขอเป็นชาเซียน	1984	新桃太郎	เด็กชายลูกท้อใหม่	The Child of Peach
2	เซียนตืดูเผ็ด	1986	灵幻童子	เด็กชายล่องลอย	Kung Fu Wonder Child
3	เก่ง เก่งกว่าเซียน	1988	桃太郎大显神威 / 新桃太郎2	เด็กชายลูกท้อแสดงอิทธิฤทธิ์เทพ / เด็กชายลูกท้อใหม่ 2	magic of spell

6. กลุ่มเรื่อง ขู่เฮอะ แต่อย่าหลอก จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	ขู่เฮอะ แต่อย่าหลอก ภาค 1	1987	猛鬼差馆	โรงพักผีดุ	The Haunted Cop Shop
2	ขู่เฮอะ แต่อย่าหลอก ภาค 2	1988	猛鬼学堂	โรงเรียนผีดุ	The Haunted Cop Shop 2

7. กลุ่มเรื่อง อย่าดูผีหลูด จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	อย่าดูผีหลูด 1	1989	猛鬼大夏	อาคารผีดุ	Thunder Cops / Operation Pink Squad 2
2	อย่าดูผีหลูด 2	1989	流氓差婆	ตำรวจสาวเกร	Thunder Cops 2

8. กลุ่มเรื่อง โรงเรียนกำจัดผี จำนวน 3 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	โรงเรียนกำจัดผี (ภาพยนตร์) อีลส์...บริษัทนี้ผีดู (VCD)	1989	捉鬼有限公司	บริษัทจับผีจำกัด	Ghost Busting

2	โรงเรียนกำจัดผี 2	1990	有鬼住在隔壁	มีผีอาศัยอยู่ข้างบ้าน	my Neighbors are phantoms
3	โรงเรียนกำจัดผี 3	1990	猛鬼霸王花	ผีคู่และสาวแกร่ง	Here comes a vampire

9. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผี จำนวน 12 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	ผีเพื่อนซี้	1984	开心鬼	ผีดีใจ	Happy Ghost
2	ผีจำอย่าจ่อย	1985	开心鬼放暑假	ผีดีใจปิดเทอมฤดูร้อน	Happy Ghost 2
3	ผีก็ช่างไม่ผีก็ช่าง	1985	时来运转	เมื่อโอกาสมา โชคจะดี	Those Merry Souls
4	ดิบก็ผี สุกก็ผี	1986	僵尸翻生	ผีดิบคืนชีพ	New Mr. Vampire
5	ตระกูลนี้ผีกลัวจนหัวหด	1990	捉鬼合家欢	ครอบครัวสุขสันต์จับผี	Spooky Family
6	จับผีมาดูดเลือด	1990	僵尸医生	คุณหมอผีดิบ	Doctor Vampire
7	ผียึดได้เอาไว้น้ำโชค (ภาพยนตร์) จะคนหรือผีก็แอบปี๊ทุกชาติ (VCD)	1990	开心鬼救开心鬼	ผีดีใจช่วยผีดีใจ	Happy Ghost 4
8	สุดผีดีกว่าปล้ำ	1991	僵尸至尊	ผีดิบที่เคราฟ	The Ultimate Vampire
9	คัมภีร์ผีทะเลงโลก	1992	新僵尸先生	คุณผีดิบ ภาคใหม่	Mr. Vampire 1992
10	กาเม กาลามัง ผีเสียคน	1992	聊斋之欲焰三娘子	สาวงามและอำนาจกิเลสแห่งห้องหนังสือเหลียวไจ	THE SPIRITUAL LOVE
11	ผีเพื่อนซี้ไม่มีชีวิต	2002	九个女仔一只鬼	เด็กหญิงเก้าคน ผีหนึ่งตัว	nine girls and a ghost
12	ผีเต็มตึก	2013	僵尸	ผีดิบ	Rigor Mortis

10. กลุ่มที่ไม่ปรากฏคำว่า ผี จำนวน 11 เรื่อง

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ปี	ชื่อต้นฉบับภาษาจีน	ชื่อต้นฉบับแบบแปลตรงตัว	ชื่อภาษาอังกฤษ
1	รวยแล้วลอยได้	1986	开心鬼撞鬼	ผีดีใจเจอผี	Happy Ghost 3
2	หยดขึ้นมากัด	1988	鬼搵脚	ผีตึงเท้า	Spooky Spooky
3	อ๊เหลียน คนหัวหัว	1989	潘金莲之前世今生	อดีตชาติและโลกปัจจุบันของพานจินเหลียน	The Reincarnation of Golden Lotus
4	ขอเป็นคน 49 วัน...ปู้ด	1991	开心鬼上错身	ผีดีใจเข้าผิดร่าง	Happy Ghost 5

5	สวดให้ลอย ปลอยไปกั๊ด	1991	人鬼神	คน ผี เทพ	spiritual trinity
6	จอมมารฉีกคัมภีร์สวรรค์	1991	密宗威龙	มังกรอิทธิฤทธิ์ ตันตระ	The TANTANA
7	อาถรรพ์มารโลหิต	1991	鬼干部	หน่วยงานผี	Red and Black
8	ถลกหนังผิงวิญญาณ สยอง	1992	甩皮鬼 / 金装 鬼打鬼	ผีลอกคราบ	Skin Striperess
9	คนดิบสองเพศ เปอตเจอ ยังแผ่น	1992	妖怪都市	มหานครปีศาจ	Wizard's Curse
10	จิงซูเทพเจ้าปราบมาร	1994	钟馗嫁妹	จิงซูจัดการเรื่อง แต่งงานน้องสาว	The Chinese Ghostbuster
11	ฉีกฟ้าล่ามารแวมไพร์	2002	僵尸大时代	มหายุคผีดิบ	The Era of Vampire

อภิปรายผลการวิจัย

จากชื่อเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับ จำนวน 63 เรื่อง พบว่า ไม่ปรากฏวิธีการแปลชื่อเรื่องแบบตรงตัว โดยมีการแปลชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากภาษาจีนต้นฉบับและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง 9 เรื่อง คิดเป็น 14.28% และมีการแปลชื่อเรื่องโดยเลือกใช้คำบางส่วนจากชื่อแปลภาษาอังกฤษและใช้คำใหม่อีกส่วนหนึ่ง 3 เรื่อง คิดเป็น 4.76% ส่วนภาพยนตร์ที่เหลือ จำนวน 51 เรื่อง ใช้วิธีการตั้งชื่อใหม่ คิดเป็น 80.95% จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมด

ผู้วิจัยแบ่งชื่อเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับออกเป็น 10 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า โปเย หรือ โปเยโปโลเย 2. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผีกัด หรือ กั๊ด 3. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า อำ ดีและผี 4. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผีและตี 5. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า เซียน 6. กลุ่มเรื่อง ชูเฮอะ แต่อย่าหลอก 7. กลุ่มเรื่อง อย่าดูดผีหลุด 8. กลุ่มเรื่อง โรงเรียนกำจัดผี 9. กลุ่มที่ปรากฏคำว่า ผี 10. กลุ่มที่ไม่ปรากฏคำว่า ผี และพบว่า คำว่า ผีกัด และ กั๊ด ได้รับความนิยมในการแปลชื่อภาพยนตร์จีนแนวสิ่งลึกลับ ในปี ค.ศ. 1980 - 2013 มากที่สุด มีจำนวน 18 เรื่อง จากทั้งหมด 63 เรื่อง คิดเป็น 28.57%

เมื่อพิจารณาประเด็นจากสมมติฐานการวิจัย พบว่า ภาพยนตร์ที่ชื่อเรื่องปรากฏคำว่า โปเย และ โปเยโปโลเย² ไม่ได้เป็นภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมเรื่องเหลียวจี้จื่ออี้《聊斋志异》หรือบันทึกเรื่องประหลาดในห้องหนังสือเหลียวจี้ เสมอไป ภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า โปเย และ โปเยโปโลเย จำนวน 6 เรื่อง จากทั้งหมด 8 เรื่อง มีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่อง เหลียวจี้จื่ออี้《聊斋志异》แยกย่อยได้เป็น เรื่อง เซียนหนิวโยวหนุ《倩女幽魂》(แปลตรงตัว วิญญาณสาวงาม) จำนวน 4 เรื่อง และเรื่อง ฮว่าผี《画皮》(แปลตรงตัว ผิวหนังที่ถูกวาด) จำนวน 2 เรื่อง ส่วนภาพยนตร์อีก 2 เรื่อง คือ เรื่อง โปเยสาวผีเลี้ยงคน《魔画情》(1991) และเรื่องโปเยโปโลเย ไม่ยุบ ไม่บับ《菩提幽魂》(1993) ไม่มีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเหลียวจี้จื่ออี้

² คำว่า โปเยโปโลเย มาจากคำว่า “ปัวเหอโป้วหลั้วมี” (般若波罗蜜) หรือ ปรัชญาปารมิตาหฤทัยสูตร ในพุทธศาสนาเถรวาท
มหายาน (Kao Krabi Deaw Kai, 2019)

ภาพยนตร์ชุด ผีก็ต๋อยกั๊กต๋อย ก็ไม่ได้เป็นภาพยนตร์ในชุด “เจียงซือ” 《僵尸》 หรือ ผีดิบ เสมอไป เช่น เรื่อง ผีก็ต๋อยกั๊กต๋อย ตอน ผีรอบจัดกั๊กต๋อย มีชื่อภาษาจีนต้นฉบับว่า 《鬼咬鬼》 (ผีกัดผี) เป็นภาพยนตร์ภาคต่อจากเรื่อง 《鬼打鬼》 (ผีตีผี) ซึ่งไม่ใช่ภาพยนตร์ชุด “เจียงซือ” อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งหลังจากภาพยนตร์ชุด ผีก็ต๋อยกั๊กต๋อย ประสบความสำเร็จโด่งดัง จึงเกิดความนิยมในการแปลชื่อเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญกลับมาให้มีความ ผีกัด หรือ กัด แม้ในชื่อภาษาจีนต้นฉบับจะไม่ปรากฏคำเหล่านี้ก็ตาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีภาพยนตร์ที่ปรากฏชื่อภาษาไทยมากกว่า 1 ชื่อ (ชื่อที่ปรากฏบนโปสเตอร์ภาพยนตร์และชื่อที่ปรากฏหน้าปก VCD ไม่ตรงกัน) จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง โรงเรียนกำจัดผี 《捉鬼有限公司》 ปรากฏชื่อบน VCD ว่า อีตส์...บริษัทนี้ผีดู และภาพยนตร์เรื่อง ผีกัดทะลุชาติ 《猛鬼入侵黑社会》 ปรากฏชื่อบน VCD ว่า นรกไฮเทค 2002 ภาพยนตร์เรื่อง ผียึดได้เอาไว้นำโชค 《开心鬼救开心鬼》 ปรากฏชื่อบนหน้าปก VCD อีกชื่อว่า จะคนหรือผีก็แฮปปี้ทุกชาติ นอกจากนี้ ภาพยนตร์เรื่อง ผียึดได้เอาไว้นำโชค หรือ Happy ghost 4 เป็นเรื่องเดียวที่ผู้วิจัยสามารถสืบค้นพบหน้าปก VCD ส่วน Happy ghost ภาค 1-3 และ 5 ผู้วิจัยไม่พบหน้าปก VCD

สรุปผลการวิจัย

จากชื่อเรื่องภาพยนตร์จีนแนวสยองขวัญ จำนวน 63 เรื่อง ไม่ปรากฏวิธีการแปลชื่อเรื่องแบบตรงตัวเลย เห็นได้อย่างชัดเจนว่า วิธีการแปลตรงตัว ไม่เป็นที่นิยมในการแปลชื่อภาพยนตร์เนื่องจากบทขยายในภาษาจีนและภาษาไทยมีลำดับที่แตกต่างกัน ดังเช่นที่ระบุไว้ในงานของ Numtong, K. (2563 : 89-105) ว่า การแปลประโยคที่มีบทขยายนาม บทขยายภาคแสดงและส่วนเสริมภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีความยากในกรณีที่บทขยายซับซ้อน ปรากฏหลายหน่วยพร้อมกัน หรือใช้ศัพท์ยาก ในกรณีของส่วนเสริมต้องระมัดระวังในเรื่องการวิเคราะห์และการใช้ภาษา ไม่แปลตรงจากภาษาจีนเพราะทำให้ความหมายคลาดเคลื่อน และสอดคล้องกับงานของ Rakkiattiyod, K. (2562 : 96-113) ที่ศึกษาพบว่า บางคำศัพท์ในภาษาจีน เมื่อสลับตำแหน่งแล้วจะทำให้หน้าที่ของคำเปลี่ยนไป เช่น คำนามเปลี่ยนเป็นคำกริยา คำนามเปลี่ยนเป็นคำคุณศัพท์ คำคุณศัพท์เปลี่ยนเป็นคำกริยา คำกริยาเปลี่ยนเป็นคำกริยาวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์เปลี่ยนเป็นคำกริยาวิเศษณ์ นอกจากนี้ การแปลชื่อภาพยนตร์อย่างตรงตัวยังทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนทางภาษาและนัยยะรวมถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจส่งผลต่อการดึงดูดผู้ชมและปัจจัยทางการตลาดอีกด้วย

นอกจากวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์แล้ว ผู้วิจัยยังพบประเด็นเกี่ยวข้องที่มีความน่าสนใจ คือ ความแตกต่างในการพิจารณาชื่อเรื่องภาพยนตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

1. ภาพยนตร์เป็นภาคต่อกัน มีความเชื่อมโยงกันของชื่อเรื่องทั้งภาษาจีนต้นฉบับ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย เช่น กลุ่ม โปเยโปโลเย จำนวน 6 เรื่อง จาก 8 เรื่อง มีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่อง เหลียวจี้จื่ออี้ 《聊斋志异》 ซึ่งแยกย่อยได้เป็นเรื่อง เขียนหนี่วไยวหนุ 《倩女幽魂》 และเรื่อง ฮว่าผี 《画皮》 กลุ่ม เจียงซือ 《僵尸》 หรือ Mr. Vampire 1-4 หรือ ผีกัด 1-4 และกลุ่ม เหมิงกู่ย 《猛鬼》 (แปลตรงตัว ผีดู) The Haunted Cop Shop 1-2 หรือ ชู่เฮอะ แต่อย่าหลอก 1-4
2. ภาพยนตร์ไม่ใช่ภาคต่อกัน แต่ถูกตั้งชื่อเรื่องภาษาจีนต้นฉบับให้มีความเชื่อมโยงกัน และเมื่อแปลเป็นภาษาไทยก็ปรากฏความเชื่อมโยงนั้นด้วย เช่น เรื่อง โปเยโปโลเย ไม่ยุบ ไม่บุบ 《菩提幽魂》 ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่อง เหลียวจี้จื่ออี้ แต่ในชื่อภาษาจีนต้นฉบับปรากฏคำว่า ไยวหนุ (幽

魂) หรือ วิญญาณ โดยคาดว่าผู้สร้างตั้งชื่อให้เกาะกระแสความโด่งดังของภาพยนตร์เรื่อง เขียนหนีวียวน หุ่น 《倩女幽魂》 หรือ วิญญาณสาวงาม เมื่อแปลชื่อภาพยนตร์เป็นภาษาไทยจึงใช้คำว่า โปเยโบลเย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกัน และภาพยนตร์เรื่อง ผีแพตี้ 《僵尸小子》 และ สายพันธุ์ผีที่สุดแสน 《僵尸少爷》 ซึ่งมีความใกล้เคียงกันทั้งชื่อภาษาจีนต้นฉบับและชื่อภาษาไทย แต่ที่จริงแล้วภาพยนตร์สองเรื่องนี้สร้างโดยผู้กำกับคนละคนกัน และมีเนื้อเรื่องไม่เกี่ยวข้องกัน

3. ภาพยนตร์ไม่ใช่ภาคต่อกัน ชื่อเรื่องภาษาจีนต้นฉบับไม่เกี่ยวข้องกัน แต่ถูกตั้งชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้มีความเชื่อมโยงกัน และเมื่อแปลเป็นภาษาไทยก็ปรากฏความเชื่อมโยงนั้นด้วย ได้แก่ เรื่องอย่างชุดผีหลุด 1-2 ซึ่งมีผู้กำกับคนเดียวกัน แต่เนื้อหาในภาพยนตร์ไม่เกี่ยวข้องกัน ชื่อภาษาจีนต้นฉบับก็ไม่มีมีความเชื่อมโยงกัน คือ 《猛鬼大夏》 (แปลตรงตัว อาคารผีดู) กับ 《流氓差婆》 (แปลตรงตัว ตำรวจสาวเกร) แต่กลับมีชื่อแปลภาษาอังกฤษเหมือนเป็นภาคต่อกัน คือ Thunder Cops 1-2 จึงส่งอิทธิพลมาถึงชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยให้แปลตามแนวปฏิบัติของชื่อภาษาอังกฤษด้วย

4. ภาพยนตร์ไม่ใช่ภาคต่อกัน ชื่อเรื่องภาษาจีนต้นฉบับไม่เกี่ยวข้องกัน แต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยกลับปรากฏความเชื่อมโยงให้เข้าใจว่าเป็นภาคต่อกัน เช่น ภาพยนตร์เรื่อง โปเยสาวผีเลี้ยงคน 《魔画情》 (แปลตรงตัว ความรักรูปผี) ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่อง เหลียวใจจื้ออี่ เลย กลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า เซียน โดยเรื่อง เซียนตีคู่ผี 《灵幻童子》 ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง ท้อไม่ท้อขอเป็นชาเซียน 《新桃太郎》 และ เก่ง เก่งกว่าเซียน 《新桃太郎 2》 ซึ่งสองเรื่องหลังเป็นภาคต่อกัน แต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วกลับปรากฏชื่อที่เชื่อมโยงกันทั้งสามเรื่อง กลุ่มภาพยนตร์เรื่อง โรงเรียนกำจัดผี 1-3 ซึ่งเนื้อหาไม่เกี่ยวเนื่องกันทั้งสามเรื่อง และชื่อภาษาจีนต้นฉบับก็ไม่เกี่ยวข้องกัน คือ 《捉鬼有限公司》 (แปลตรงตัว บริษัทจับผีจำกัด) 《有鬼住在隔壁》 (แปลตรงตัว มีผีอาศัยอยู่ข้างบ้าน) 《猛鬼霸王花》 (แปลตรงตัว ผีดูและสาวแกร่ง) รวมถึงกลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า ผีกัด ในยุคหลัง เช่น เรื่อง เจ้าสาวผีกัด 《倩女云雨情》 (แปลตรงตัว สังวาสครั้งแรกของสาวงาม) มือปราบผีกัด 《驱魔警察》 (แปลตรงตัว ตำรวจกำจัดผี) ผีกัดคุกสาวแตก 《监狱不设防》 (แปลตรงตัว ห้องขังไม่เตรียมใจ) เป็นต้น ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ชุด “เจียงซือ”

5. ภาพยนตร์เป็นภาคต่อกัน มีความเชื่อมโยงกันของชื่อเรื่องภาษาจีนต้นฉบับ แต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกัน เช่น ภาพยนตร์เรื่อง 《鬼打鬼》 Encounters of the Spooky Kind (แปลตรงตัว ผีตีผี) (1980) และ 《鬼咬鬼》 Encounters of the Spooky Kind II (แปลตรงตัว ผีกัดผี) (1989) เป็นภาพยนตร์ภาคต่อกัน มีความเชื่อมโยงกันทั้งชื่อภาษาจีนต้นฉบับและชื่อภาษาอังกฤษ แต่ผู้แปลชื่อเรื่องภาษาไทยให้ไม่เกี่ยวเนื่องกัน คือ 《鬼打鬼》 (ผีตีผี) แปลว่า อำให้ตีผี ขีดซ้าย และ 《鬼咬鬼》 (ผีกัดผี) แปลว่า ผีกัดอย่ากัดตอบ ตอน ผีรอบจัดกัดหนู ซึ่งหากสังเกตจากชื่อแปลไทยเพียงอย่างเดียวแล้ว อาจเข้าใจว่า ทั้งสองเรื่องนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน และยังทำให้เข้าใจผิดด้วยว่า เรื่อง ผีกัดอย่ากัดตอบ ตอน ผีรอบจัดกัดหนู เป็นส่วนหนึ่งของภาพยนตร์ชุด “เจียงซือ” นอกจากนี้ ภาพยนตร์ชุด 开心鬼 (ผีดีใจ) หรือ Happy ghost 1-5 เป็นภาพยนตร์ชุดต่อเนื่องกัน 5 ภาค แต่เมื่อแปลเป็นชื่อภาษาไทยแล้ว กลับไม่พบความเชื่อมโยงของชื่อภาพยนตร์ทั้ง 5 ภาค ได้แก่ ผีเพื่อนซี้ ผีจ๋าอย่าจ่อย รวยแล้วลอยได้ ผียึดได้เอาไว้นาโชค และขอเป็นคน 49 วัน...ปู้ด

ภาพยนตร์หลายเรื่องเป็นภาคต่อกัน แต่กลับถูกแปลให้เหมือนไม่ใช่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น ภาพยนตร์ชุด 开心鬼 หรือ Happy ghost และภาพยนตร์อีกหลายเรื่องไม่ใช่ภาคต่อกัน แต่ถูกแปลให้เชื่อมโยงเหมือนเป็นภาคต่อกัน เห็นได้อย่างชัดเจนจากกลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า ผีกัด และ กัด มีมากถึง 18

เรื่อง เป็นเพราะภาพยนตร์ชุด “เจียงซือ” หรือ ผีดิบ ในยุคแรกประสบความสำเร็จจนมีชื่อเสียงโด่งดัง จึงทำให้ภาพยนตร์แนวสยองขวัญที่สร้างในภายหลังและไม่มีเกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ชุด “เจียงซือ” ถูกแปลงชื่อเรื่องให้มีความน่ากลัว ผิดๆ หรือ กัด เพื่อเกาะกระแสความนิยม รวมถึงภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า โปเย และ โปเยโปโลเย ด้วย

การแปลงชื่อภาพยนตร์มักใช้วิธีการแปลแบบเน้นความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาเป้าหมาย (Target Language - TL emphasis) สอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำการแปล และการแปลโดยคำนึงถึง “หน้าที่” เป็นสำคัญ (Nord, C. 1989) ผู้จ้างงานมอบหมายให้ผู้แปลแปลงชื่อภาพยนตร์ให้ผู้ชมเกิดความสนใจและดึงดูดผู้ชมให้เข้ามารับชมภาพยนตร์ การแปลงชื่อภาพยนตร์จะต้องคำนึงถึงเหตุผลทางการตลาด จึงมักเลือกใช้คำที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ เป็นคำที่อยู่ในกระแสนิยมหรือคำที่เป็นส่วนหนึ่งของชื่อภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จโด่งดัง โดยไม่ยึดติดว่า ชื่อแปลจะต้องมีความหมายตรงกับชื่อภาพยนตร์ต้นฉบับหรือเป็นภาคต่อเนื่องกันจริง ดังเช่น กลุ่มภาพยนตร์ที่ปรากฏคำว่า ผีกัด และ โปเยโปโลเย

เอกสารอ้างอิง

- Banyapon Poolsawas. (2016). *Rigor Mortis (2013) Full of ghosts, awakening a legend for 30 years, ghosts bite, don't bite back*. Retrieved 15 March 2021, From <http://www.lovedesigner.net/rigor-mortis-2013/>
- Cheng Yingfen. (2557). *A Comparative Study in Techniques of Translating Movie Titles from Chinese into Thai and from Thai into Chinese*. Master of Arts (Communication Thai as a Second Language) Thesis. Bangkok. Huachiew Chalermprakiet University.
- Ekachai Saengjantanu. (2563). *Translating Thai Drama Titles and Thai TV Series Titles into Chinese: Strategies and Analysis*. Journal of Human Sciences, 21(1), 116-136.
- Jindaporn Pinpongsub. (2561). *The Method of Translating the Title of Thai Movies to Chinese*. Veridian E-Journal, 11(3), 1471-1491.
- Kamontip Rakkiattiyod. (2562). *A Study of Chinese Vocabulary Having the Same Morphemes but Opposite in Order*. Journal of Humanities and Social Sciences, 3(1), 96-113.
- Kanokporn Numtong. (2552). *Study of the translation of Chinese novel "Romance of the Western Han" in King Rama I period: Final research report*. Bangkok. Kasetsart University.
- Kanokporn Numtong. (2563). *The Study of Translation Problems of the Attributives and Complements from Chinese to Thai for Developing Chinese to Thai Translation Skills*. Journal of Language and Linguistics, 38(2), 89-105.
- Kao Krabi Deaw Kai. (2019). *Po-Ye Po-Lo-Ye: Strange stories from the library*. Retrieved 10 March 2021, From
- Kullayanee Kittopakarnkit. (2563). *Translating Thai Horror Film Titles into Chinese: Strategies and Analysis*. Humanities and Social Sciences Journal of Pibulsongkram Rajabhat University, 21(2), 354-373.
- Patnapa Sukprasert, and Sarawoot Khawperk. (2563). *Analysis of Social Change and Narrative Techniques of Chinese Literature in Thai Version "To Live" by Yu Huo*. HUSO Journal of Humanities and Social Sciences, 4(1), 68-89.
- Peter Newmark. (1988). *A Textbook of Translation*. Hertfordshire: Prentice Hall.
- Prissana Fongsarun. (2550). *The Usage of Thai Title for Chinese Films*. Master of Arts (Thai) Thesis. Bangkok. Kasetsart University.
- Royal Society of Thailand. (2554). *Dictionary*. Bangkok: Nanmeebooks.
- studiolens. (2020). *History of Thai cinema*. Retrieved 11 March 2021, From <https://www.studiolens.com/ประวัติภาพยนตร์ไทย/>
- Wanna Saengaramruang. (2563). *Theories of Translation*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Wu Zhiyuan, and Lan Xialing. (2021). *Analysis of Chinese Translation of Titles of Popular Thai TV Dramas*. Jin Gu Wen Chuang, 2021(1), 109-111.
<https://www.facebook.com/159523637959342/posts/443862356192134/>